

ЛУЦЬКА МІСЬКА РАДА
VII скликання

ДЕПУТАТ
Савчук Сергій Ананійович
Фракція політичної партії
«Українське об'єднання патріотів - УКРОП»

43000, м. Луцьк, вул. Богдана Хмельницького, 19, тел. (0332) 777914, 777954,
sekretariatlutskrada@gmail.com

від _____ 201_ року

Луцькому міському голові
Романюку М.Я.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

До мене, як до депутата міської ради, звернулись з прохання мешканці вулиць Баранова, Філатова та прилеглих вулиць.

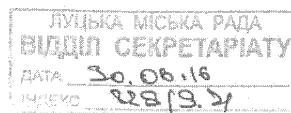
В 1964 році по вулиці Баранова з ініціативи О.Д.Добка було засновано сквер на честь 150 річчя з Дня народження Т.Г.Щевченка. При сприянні влади, зеленого господарства мешканців вулиць виділена територія 0,75 га була засаджена деревами кущами, зроблені алеї клумби, поставлені лавочки, урни для сміття. Вже за незалежної України з допомогою та ініціативи людей з дозволу влади в сквері побудована капличка. Фонд Ігоря Палиці побудував дитячий ігровий майданчик.

У 2014 році дерева скверу вирізані, а сьогодні розпочаті роботи по встановленню огорожі навколо всієї ділянки.

Враховуючи вищезазначене та, керуючись Законом України «Про статус депутатів місцевих рад», прошу відповісти чому знищили сквер та приватизувати ділянку.

Депутат міської ради

Савчук С.А.

Так гине парк спротиву...

І ось нещодавно зовсім випадково дізнався, що у місті над Стиром півстоліття тому було закладено і парк Тарасов Шевченку. Ініціатором його створення став Олексій Добко – інтелігент-шістдесятник, пізніше – сподвижник Гельсінської спілки, один з найактивніших діячів Народного Руху України, тепер голова Ліги українських письменників ім. Павла Чубинського.

– Це було пам'ятного 1964 року, – пригадує Олексій Дмитрович. Після смерті Сталіна й публічного засудження його культу стало вільніше і в Україні, інтелігенція заговорила про національні інтереси, на Західній Україні виникло кілька підпільних організацій, народився рух шістдесятників. Гучного розголосу набула конференція з питань культури та мови, яка напередодні у 1963 р. відбулася у Київському держуніверситеті. Тоді більше тисячі чоловік відкрито висловилися проти русифікації. У ті роки студенти й інтелігенція стали збиратися біля пам'ятника Тарасові Шевченку для публічного читання творів поета і критики тодішньої культурної політики. Звісно, розголос пішов усією Україною. Мені також хотілося долучитися до цього діяства.

І для того недовзі трапилася зручна нагода. Українські національні прогресивні сили готувалися до відзначення 150-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка. Олексій Добко вирішив посадити Шевченківський парк. Місце обрав неподалік свого дому, по вул. Горьківській (тепер Баранова №32-34). Деревця звозив із Волинської і Львівської областей, де бував у відрядженнях. Та їх було мало, тож звернувся по допомогу до працівників зеленого господарства. А напередодні 150-літнього ювілею обійшов усіх сусідів. Так толокою при підтримці зеленосотодарівців посадили кількасот деревець різних порід. Як же тішилися, коли «Шевченків парк» випустили зелені листочки. Разом наглядали й підсаджували, бергели, привчали до цього своїх та чужих дітей. І Шев-

Лучани гордяться міським парком культури і відпочинку ім. Лесі Українки з пам'ятником у центрі. А ось Тарасового нема. Хоч у самісінькому серці Луцька на місці найдавнішого скверу збудували театр ім. Шевченка, а біля головного корпусу національного університету встановили один із найкращих пам'ятників Кобзареві.

дія «Союзу української молоді» Ярослава Добко. У січні-травні у зв'язку зі справами Ярослава Добкоша та «Українського вісника» були заарештовані Іван Світличний, Іван Дзюба, Євген Сверстюк, Зиновій Антоноук, Леонід Селезніченко, Данило Шумук, Олександр Сергієнко, Микола Плахотнюк, Василь Стус, Надія Світлична, Леонід Пліущ, Михайло Осадчий, Віталій Чорновіл, Михайло Осадчий, Іван Гель, Ірина Калинець, Стефанія Шабатура. 29 січня 1973 р. за вироком Київського обласного суду правозахисник Леонід Пліущ був направлений на

живав арешти Левка Лук'яненка, Мирослава Маринюка і Миколи Матусевича, Юрія Бадзю, Василя Стуса... Бже й Бржегнев помер, але й за нового генерального секретаря ЦК КПРС Юрія Андропова репресії продовжувалися: «За дослідження «Етноцид українців в СРСР» вироком Львівського обласного суду на 7 років торми суворого режиму та 5 років заслання засуджено Степана Хмару», заарештовано Голову Інформаційної групи захисту прав вірян і церкви в Україні Йосифа Терело. Не стало й Андропова. 13 лютого 1984 р. на позачерговому пленумі

ОБРІЗАНЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Чубинського... І вже після 187-го Шевченкового пам'ятоліття звертається до Луцької міської ради із депутатським запитом: «У зв'язку з тим, що сквер по вул. Баранова (між №32-34) посаджений в 1964 р. на честь 150-ї річниці з дня народження великого Сина України Т. Г. Шевченка в даний час знаходиться в запущеному стані, вислухавши думку сусідів, і прийшов до висновку, що для збереження скверу і подальшого догляду за ним в його центрі потрібно побудувати невеличку, приблизно на 150-200 стовпів міську церкву УПЦ КП на кошти пожертвуваних вірян. Список складу церковного комітету буде пред'явлено після згоди міської ради на її будівництво. Вулицю фотопарку, яка обіймає з 3-х сторін згаданий сквер, слід буде перейменувати на Тарасів провулок». Запит датований 16 серпня 1991 р.

А згодом розпочалося будівництво каплички, а відтак і церкви. Отець Павло, який очолює паству, сприйняв бачення садіння парку ку про збереження його насаджень. Та спливав час, за будівничими клопотами вже не йшлося про збереження та відродження Шевченківського парку. Новий пастир УАПЦ отець Володимир, котрий прийшов на зміну попередникові, має своє бачення території. Взявся із молодечим ентузіазмом «наводити лад» підірзати і зрізати дерева... Бже й не зважав на поради, а відтак і обриси творця Шевченківського парку й зачинателя справ церкви...

Якогось дня Олексій Дмитрович, не маючи розуміння настоятеля новообудованого храму на честь апостолів Петра і Павла, зателефонував до редакції з проханням прийти і сфотографувати, як обрізують паркові дерева. Останні з уцілими... І автор цих рядків, прихиливши фотоапарат, застав на місці кран і міських обрізальників дерев. Вони на прохання священника «приводили дерева у порядок». Важко назвати це богоугодною справою, хоч робилося це й з благими намірами. У мене від побаченого перекопало дух і зашалало серце: «А як же все це витримує Олексій Дмитрович Добко – знаменитий городянин, патріот і садівничий цих каштанів, лип, кленів, акацій?» Захоплює запитати у

юзі з'явився новий перший секретар ЦК КПРС Леонід Брежнев, почався так звана епоха застою і репресії супроти української інтелігенції. Далі рідкими Вікпеді: «20 листопада 1964 р. — КДБ при Раді Міністрів УРСР звернув увагу вищого політичного керівництва України на «ідейну невитриманість» творчості письменників Євгена Гуцала, Володимира Дрозда, Валерія Шевчука. 24 серпня — 4 вересня 1965 р. — хвиля політичних арештів в містах України. За звинуваченням в «антирадянській агітації та пропаганді» було заарештовано близько трьох десятків осіб із числа «шістдесятників» (Микола і Богдан Горині, Панас Зеліваха, Святослав Караванський та інші). Липень-серпень 1967 р. — суди над львівською групою Українського національного фронту (УНФ). Григорій Прокопівич, Іван Губка та Мирослав Мельнич отримали по 6 років таборів суворого режиму та 5 років заслання. Серпень 1967 р. — Львів. Арешт В'ячеслава Чорновола. 17 листопада його засудили на 3 роки позбавлення волі...»

Скверик Шевченка тим часом набрався сили.

Через 10 років тут вже краєсувалися розлогі плакучі верби, стрімкі сачі тополь, зацвілі липи, засяєли білокори берізки, густо забуяли насадження кущів, — пригадує садівничий. — Працівники міської служби зеленого господарства, а серед них були директор Василь Малинчук, начальник служби Григорій Діброва, технік Надія Толька, виконроб Юлія Головацький з дружиною Галиною Петрівною та інші, обнесли сквер бетонним декоративним парканом типу Ростоцева та живоplotом, а міськвітло встановило два світильники. З'явилися паркові лавки для татів і мам, дощові, обласшовували майданчики для дитяшин, у кронах дерев загніздилися співуче птаство...

Словом, сквер Тараса Шевченка ставав невід'ємним атрибутом міста, улюбленим місцем відпочинку його мешканців.

В Україні тим часом протистояння влади і інтелігенції не припинялося. Із Вікпедії: «У січні 1968 р. журналіст «Вітчизна» опублікував роман Олесь Гончара «Собор». У березні 1969 року, зокрема 26 працівників Академії наук звернулися до ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР та Президії Верховної Ради СРСР з протестом проти нової хвилі політичних репресій, а вже 6 травня голова КДБ СРСР Юрій Андропов «ощинив» роман

Олесь Гончара «Собор» як «політично шкідливий твір, що пропагує елементи націоналізму і в спотворює йому світлі зображує радянську дійсність», у серпні до Чехословаччини було введено війська. 5 листопада того ж року на Хрещатику у Києві здійснив акт самоспалення вчитель Василь Макуха (колишній в'язень сталінських таборів і воєн УПА) з с. Карова Сокальського р-ну Львівської обл.). 29 квітня 1969 р. голова КДБ СРСР Юрій Андропов надіслав спеціальний листа до ЦК КПРС з планом розгортання мережі психічних лікарень і пропозиціями щодо їх використання для захисту державного і суспільного ладу. 23 вересня того ж року за розповсюдження «наклепницьких вигадок проти радянського державного та суспільного ладу» у Львові заарештовано Василя Величкавського — епископа УГКЦ, автора книги «Історія чудотворної ікони Божої Матері поміч», 17 листопада 1970 р. в Івано-Франківську розпочався судовий процес над учасником дисидентського руху Валентином Морозом, що сприяло хвилі протестів як в Україні, так і за кордоном. 5 січня 1972 р. у Чолі за звинуваченням в провокаційно ворожій діяльності заарештовано підданого Бельгії, активного

примусове лікування в психіатричній лікарні спеціалізованого типу. 25 червня 1973 р. арештовано Валерія Марченка за написання чендерування статей «Страшний якийсь титар», «За караваном ідеїності» та «Київський діалог» про занепад національної культури в Україні. 12 березня 1974 р. письменник Віктор Некрасов заявив в інтерв'ю кореспонденту газети «Нью Йорк таймс», що йому відмовляють у публікації творів, доки він не візьме участі в кампанії засудження Олександра Солженіцина і Андрія Сахарова. 9 листопада 1976 р. у Києві заснована Українська громадська група сприяння виконанню гелісинських угод (УГГ), до складу якої увійшли Микола Руденко (керівник), Іван Бердник, Петро Григоренко, Іван Кандиба, Левко Лук'яненко, Мирослав Маринювич, Микола Матусевич, Оксана Мешко, Ніна Строката, Олесь Тихий...

До хвилю діяльності долучився і творець Луцького парку Шевченка Олесь Добко. «Тим шістдесятникам» він написав ще на початку шістдесятих: «Кріпчись, Україно, хоч нешто безсильна... В московським підвалах ті вкрій знемогла...»

Всі ці роки парк Шевченка разом із його садівничим болісно пере-

плуєте! Соловейки, шпаків, горобців, ластівки... Де запліт куватимуть літа вашим прихотам?

...Кран із робітниками, заваарувався, а священик, показуючи новозбудовану церкву, мовив: «А я знаю, хто вас попросив це зафотграфувати...» Віддалік, не втручаючись у розмову, стояв сивий чоловік — ініціатор створення і Шевченківського парку, і православної святині... Сумно було усвідомлювати, що священик, люблячи Бога, церкву, націю, не розуміє, що значить для тириччяного міста Шевченків парк. І не хоче чи не може зрозуміти, що поруч нього є Хтось Більший, який розумом і руками люблячого українця спромігся спроектувати і втілити у життя свій план — Парк в ім'я невідомого українського пророка і церкви, де б за свого Пророка, кобзаря, поета, мислителя, будителя народу і будівничого нації «у смі вольний новий» могли помолитися вдалі наші надії.

Шевченків парк — єдиний на всю Волинь... І такий порозаний, такий «постріжений» вже у своїй незалежній Україні, як вся наша патрістична українська інтелігенція, національна історія всіма чужинськими режимами...

Чи виживе Шевченків парк у Луцьку — це не питання Олесь Добко, «Волинської газети». І навіть не церковної громади із священиком. Це питання міста, його престоу і історії. У давньості місто спромігся на пам'ятник Кобзареві. То чи ж стаєть у нього духу відстояти, відродити, обласштувати належним чином і Шевченків парк, «уаконичивши» його врешті всіма голосами депутатського корпусу, уявивши до офіційних містобудівничих ресстрів, давши надію на майбутнє? Ця частина Луцька вже розбудувалася і потребує навіть не стільки конісійної церкви, як зеленої зони відпочинку для дорослих і дітей, лучан і гостей міста... Дитячих майданчиків, гоїдалок, лавочок... Негайного, втручання міського голови, управління архітектури, зеленбудівців, спонсорів, пам'яті, правди, сумління... Це не просто набір дерев, а парк спротиву і боротьби за українську державність... Він так задумувався, творився і має відбутися в історії та будучині міста.

Сергій ЦЮРЦІЦЬ.
На фото автора та Володимира ДАНИЛЮКА: залишки Шевченківського парку на вул. Баранова; пам'ятник Великому Кобзарю в центрі Луцька.